

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

עבת תשפ"ה גיליון 819
נא לא לעיין בגיליון בשעת התפילה

פרשת ויחי

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

ו. הלווית וקבורת יעקב

י. אבל יוסף ומצרים

ג. ברכת מנשה ואפרים

פ. צוואת יוסף ופטירתו

ב. צוואת יעקב ליוסף

פ. ברכת השבטים

ה. ציווי יעקב לבניו

ט. חשש האחים ויוסף מנחמם

ת. מיתת יעקב

"

"

שאלה לשולחן השבת

"ושכבתי עם אבתי ונשאתני

ממצרים וקברתני בקברתם"

יעקב חי במצרים שבע עשרה שנה עד לפטירתו.

ויש לבאר, מדוע בחר יעקב להישאר בארץ מצרים הטמאה לאחר שכבר ראה ופגש את יוסף, ובמיוחד שיעקב רצה להישאר בארץ ישראל כפי שרש"י מביא בפרשת ויגש: 'שהיה מיצר על שזקק לצאת לחוצה לארץ'.

וגם כתוב במפורש שרצה לרדת למצרים רק כדי לראות את יוסף: "אלכה ואראנו בטרם אמות?"

מטרת השאלה

הינה לעודד דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"אל נא תקברני במצרים"

טעמים מדוע לא רצה יעקב להיקבר במצרים: א. חשש מצער גילגול מחילות. ב. לא רצה שהמצרים יהפכו את קבו לעבודה זרה. ג. לא רצה שירחשו כינים סביב גופו במכת כינים. ד. הקבורים בארץ ישראל יקומו בתחיית המתים, אך בחו"ל יקומו רק לחיי העולם הבא. ה. מפני שכביכול התנה הקב"ה את ירושת הארץ בשכיבתו של יעקב: "הארץ אשר אתה שוכב עליה, לך אתננה. ו. לא רצה להיקבר עם חוטאים. ז. ראה ברוח הקודש שאם יקבר שם לא יבואו עליהם עשרת המכות. ח. שלא ישארו השבטים וצאצאים במצרים בגללו. ט. חשש שיבואו המצרים להתפלל על קברו במכות ונמצא שם שמים מתחלל. י. שלא יפדו המצרים (המשולים לחמורים) בי (המשול לשה) כפטר חמור שנפדה בשה.

"וימת יוסף בן מאה ועשר שנים"

הגמרא (ב"ב יא.) מספרת אודות בנימין הצדיק שהחיה אלמנה ואת שבעת בניה בשני הבצורת מכיסו הפרטי, ושהוסיפו לו מן השמיים בעבור זאת עוד עשרים ושתיים שנים על ימיו. נמצא, שעבור החייאת 8 נפשות נוספו לו 22 שנים, דהיינו 2.75 שנים לנפש. אם כן, יוסף שפירנס בשנות הרעב את כל נפש בית יעקב שבאו למצרים, שישים ושש, היה אמור לקבל תוספת של 181.5 שנים לשנותיו. אמנם יוכבד שנכללה במנין הנפשות נולדה רק בין החומות ולא פירנסה כמעט, על כן נוריד את מחצית השנה מן החשבון וניוותר עם 181 שנים, שבתוספת לגילו של יוסף בעת ההיא (39), הרי לנו שהיה יוסף אמור לחיות 220 שנה. ודבר זה רמזו בפסוק: "ימים על ימי מלך תוסיף שנותיו כמו דור ודור" (תהילים סא, ז), במילה 'תוסיף' ישנן אותיות 'וסף' שהיה 'מלך', שהוסיפו לו על 'שנותיו - כמו' דהיינו לפי נפשות שבגימטריא של המילה 'כמו' - 66. אמנם משום שלא הודיע לאביו שהוא חי מיד וגרם לאביו צער ואבלות עוד 9 שנים יתרות, לפיכך נתקצרו ימיו במחצה למאה ועשר שנים. ולכן כתוב: "וישב יוסף במצרים הוא ובית אביו ויחי יוסף מאה ועשר שנים... וימת יוסף בן מאה ועשר שנים..." דהיינו שהוא חי 110 שנים כי הוא כילכל את בית אביו במצרים, אבל אף מאה ועשר שנים הוא מת (לא חי אותם) משום צער אביו שרמוז במילה 'ויחנטו' ויחן-ט', שחנה תשע שנים באבלותו בעטיו של יוסף, ואף תשע זה בדיוק החצי של המילה 'חי'. עוד, קראו לפניו 'אברך' שהוא אב בחכמה ורך בשנים, שאם היה מודיע לאביו בחמתו היה חי ר"ך (220) שנים. (קובץ 'הבאר')

חזק? חזק! ונתחזק!!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלוץ לקהילתם.

זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. לשם מפיל הסוס את רוכבו
- ב. שבעים יום היו ימי ____ של יעקב
- ג. "____ אריה יהודה"
- ד. יוסף לבית פרעה: "אם נא מצאתי חן בעיניכם ____ נא באזני פרעה"
- ה. יעקב לבניו: "____ ואגידה לכם"
- ו. "תהיין לראש יוסף ____ נזיר אחיו"
- ז. משבטי ישראל
- ח. מה גורם להלבנת שיניים?
- ט. נאמר על יששכר: "וירא מנוחה כי ____"
- י. איזו יד הניח יעקב על אפרים?
- כ. לאיזו ארץ החזירו את יעקב לקבורה?
- ל. "אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו ____"
- מ. היכן לא רצה יעקב להיקבר?
- נ. יעקב לשמעון ולוי: "בסדם אל תבוא ____"
- ס. נאמר על אשר: "ובדם ענבים ____"
- ע. יוסף השביע את אחיו שיעלו את ____
- פ. במחנה שליוה את יעקב היו גם:
- צ. מברכת יוסף: "בנות ____ עלי שור"
- ק. "לישועתך ____ ד"
- ר. אחת מהנקברות במערת המכפלה
- ש. כמה שנים חי יעקב במצרים?
- ת. "בסדם אל ____ נפשי"

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. שם נרדף לאריה
- ב. מתי מחלק הזאב שלל?
- ג. אחרי מיתת יעקב, האחים פחדו שיוסף ____ אותם (ע"פ רש"י)
- ד. באיזו לשון אמר יוסף שהקב"ה יוציאם ממצרים?
- ה. נתן רשות ליוסף לעלות ולקבור את אביו
- ו. "____ לרב בקרב הארץ"
- ז. מברכת ראובן: "____ כמים אל תותר"
- ח. יוסף ____ את בניו לאביו שיברכם
- ט. מה לא יסור מיהודה?
- י. נאמר על יהודה: "____ עינים מיין"
- ך. מה עשה יעקב לכל בניו?
- ל. מה עשה יעקב עם ידיו?
- ם. בין מה רובץ חמור הגרם?
- ן. היכן הניחו את עצמותיו של יוסף?
- ס. נאמר על יששכר: "זיהי ____ עובד"
- ע. "המלאך הגואל אותי מכל ____"
- ף. היכן ישכון זבולון?
- ץ. המילה השלישית בפרשה
- ק. מה עשה יעקב כששמע שיוסף מגיע אליו?
- ר. למה נמשל יששכר?
- ש. ולמה נמשל דן?
- ת. מה היו בחופים של זבולון?

כתרומו

דבא פרהא נדיא דעלייה מיליה מתרומא אונקלאוס נכנסה לעקריה של לאנוו.

"רבין בין המשפתיים" (מט, יד) = "בין תחומיא". המילה העברית 'תחום' המתארת אזור או עניין מוגדרים.

מן המדרש

כשנפטר רבי יהודה הנשיא מן העולם, ציווה שלושה דברים: אל תזוז אלמנותי מתוך ביתי, ואל תספדוני בעיירות שבארץ ישראל, ואל תניחו לנכרי שיגע במיטתי אלא מי שנטפל עמי בחיי יטפל בי במותי. בחייו היה דר בעיר צפורי שבע עשרה שנה, והיה קורא על עצמו את הפסוק: "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה", וחיה יהודה בצפורי שבע עשרה שנים. שלוש עשרה שנה חשש בשיניו וכל אותן שלוש עשרה שנה לא מתה חיה בארץ ישראל, ולא הפילה אישה עוברת בארץ ישראל. בסוף אותן שלוש עשרה שנה, כעס רבינו על רבי חייא הגדול. נכנס אליהו זכור לטוב אצל רבינו בדמותו של רבי חייא ונתן ידו על שיניו הכואבות, ומיד נתרפא. למחר נכנס רבי חייא אצלו, אמר לו: "רבי! אותה שנה, מה היא עשויה?". אמר לו: "משעה שנתת ירך עליה אתמול נתרפאה". באותה שעה אמר רבי חייא: "אי לכם חיות שבארץ ישראל, אי לכם מועברות שבארץ ישראל". אפילו כן, אמר לו: "לא הייתי אני שנתתי ידי על שיניך". אז ידע רבינו שאליהו זכור לטוב היה, מאותה שעה התחיל לנהוג ברבי חייא כבוד, שנגלה אליהו בדמותו. (ע"פ ב"ר)

מילה בפרשה

מחר יכנס מבקר,
מדריך שכולה הפקר,
ויגרום לי לחרח, ולשבור מרצפת בכוח.

המונח המבוקש הינו מילה בת 3 אותיות המופיעה בפרשה. אשר כל שורה בחידה רומזת להקשר שונה שלה. (יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

שעשועי דאורייתא

ושפני טמוני חול

בפרשתנו יוסף אומר: "התחת אלוקים אני".
מי אמר "התחת אלוקים אנכי"?

* * * *

מצאו נא בפרשה:

1. מי קיבל את הברכה הארוכה ביותר?
2. פסוק בן שש מילים שארבע מהן בעלי שורש משותף.
3. שם של שכונה בירושלים.
4. אות המופיעה פעמיים ברציפות. (12)
5. אחד מסימני ליל הסדר.
6. מילה בת שלוש אותיות שהגימטריא שלה היא 10.

איזה דבר בהלכה כותב המשנה ברורה שיש לעשותו בצד
ימין ואפילו מי ששמאלי? (כמה תשובות)

* * * *

"דן ידין עמו"

בפרשה הקודמת, כתוב: "ובני דן חושים". והדבר רומז לעניין שדיין צריך שיהיה לו 'שו"ע חלק חמישי', דהיינו אע"פ שבדרך כלל אין לו לדיין אלא מה שעניו רואות, אבל דיין שדן דין אמת לאמתו, מקבל סייעתא דשמיא נוספת שחושיו מתחדדים לחוש מי מהצדדים בא במרמה ומי האמת נר לרגליו, וכך הוא חוקר להגיע אל האמת להציל עשוק מיד עושקו. וזה מרומז בשם השבט 'דן' שמהם היו דיינים ("דין עמו") הרי שיש להם את ה'חושים' החדים הנצרכים לדיינות. (שלמי חיים)

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "שמה קברו את אברהם ואת שרה אשתו שמה קברתי את יצחק ואת רבקה אשתו ושמה קברתי את לאה"
2. "בנימין זאב יטרף בבקר יאכל עד ובערב יחלק שלל"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: לאלו נינים של יעקב היה שם זהה לשם אחד מנכדיו? 1. חצרון בן ראובן וכן פרץ. 2. ארד ונעמן בני בנימין, וגם בני בלע בן בנימין (בפרשת פינחס) ("א שמתו ללא בנים, ובלע ייבם את נשותיהם וקרא לבנים ע"ש המתים). **לסדר את הפרשה** - "בן פרת יוסף". **חידון א' ת'** - אחור, בכיתו, גור, דברו, האספו, ולקדקד, זבולון, חלב, טוב, ימין, כנען, לי, מצרים, נפשי, סוטה, עצמותיו, פרשים, צעדה, קויתי, רבקה, שבע עשרה, תבא. **חידון א' ת' הפוך** - לביא, בערב, יהרוג, פקד יפקד, פרעה, וידגו, פחז, לקח, שבט, חכלילי, ברך, שכל, המשפתיים, ארון, למס, רע, חוף, בארץ, התחזק, חמור, נחש, אניות. **שעשועי דאורייתא** - יעקב לרחל. 1. יוסף. 2. "גד גדוד יגדנו והוא יגד עקב". (וברש"י שם) 3. "אבן ישראל". 4. בבאי, ההוא, בייך, ויברכך, שלל, ממרא, הננו, וימררהו, יששכר, נתתי, ישתחוו, ומחקה. 5. ברך. 6. "זאב". **מילה בפרשה דברים** - יצר. "בנכד יעקב הנועז" - יצר היה הבן של נפתלי, "פעם רצון עז" - יצר הוא רצון כמו יצר טוב ויצר רע, "כך ברא לו נתיב" - יצר = ברא, "אותו לא ירחיב" - לא ירחיב = יצר. **טמונות בפרשה** - 1. "שמנה לחמו" (מטכ). 2. "כיבס ביין לבושו" (מטיא). 3. "שיכל את ידיו" (מחיד). 4. "הרופאים" (גב). 5. "שהארץ חלולה ומנוקבת ככברה" (רש"י מחז). 6. "זאב" (מטכז). 7. "כריתתי" - כרי של כסף (רש"י נה). 8. "ויפל רוכבו אחור" (מטיז). 9. "רכב גם פרשים" (גט). 10. "ולקדקד" (מטכו). 11. "בית לחם" (מחז). 12. ה-"אביר יעקב" (מטכד). 13. "ראש המיטה" (מזולא). 14. "תעלא בעידנא" (רש"י מזולא). 15. "וידגו לרוב בקרב הארץ" (מחטז) **טמונות בהפשרה** - 1. "בעיר דוד" (י). 2. "אם אמיתך בחרב" (ח). 3. "לאב-נר בן נר" (ה). 4. "באכלי שלחנך" (ז). **שאלה לשלחן השבת וישלח** - שאלנו: מדוע לבסוף השאיר יעקב את כל משפחתו באותו מחנה. עוד יש לבאר את דברי יעקב: 'עתה הייתי לשני מחנות', והרי הוא זה שהחליט לפצל את מחנהו לשניים, ואם היה מחליט לפצלם לעשרה מחנות, או-אז היה אומר: כי במקלי עברתי את הירדן הוזה ועתה הייתי לעשרה מחנות?! מה עוד שהסיבה שהביאה לו לפצל את מחנהו היא מפני הסכנה ולא עשה כן מבחירתו. כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: א. שיעקב עשה מחנה אחד לעמוד שלו שזוהו החסד אבל הוצרך לעשות מחנה גבורה 'לאזן' את החסד, וביקש ונענה מהקב"ה שלא יצטרך להילחם בעשו אלא הכל יהיה על דרך החסד. שמדת יעקב היתה תפארת שהוא איזון של חסד וגבורה. ב. שכשם שחילק את מחנהו לשניים מפני שכך הדעת אומרת לעשות בהנהגה הרגילה של העולם, כך אינו חפץ בניסים אלא בישועה ע"פ דרכי הטבע. (חידושי הרי"ם) ונראה שזו אף כוונתו בתחילת דבריו: "כי במקלי עברתי את הירדן" - ששם נאלצתי להשתמש בניסים כדי לבקוע את המים במקלי, אבל עתה חילקתי את המחנה לשניים ע"פ דרכי הטבע. ג. הכוונה לשני מחנות המלאכים שראה שמלווים אותו במחניים. ד. יעקב אמר שעצם זה שנאלצתי לחלק את המחנה לשניים ולא בטחתי בד', לכן קטנתי מכל החסדים וכו'. ה. יעקב דיבר על כך שמתוך שתפילה עושה מחצה, עתה לאחר שחילק את מחנהו לשניים, הוא מבקש שהתפילה תועיל על החצי שעשו יגיע אליו.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

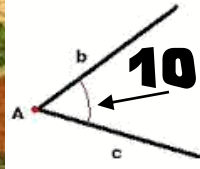
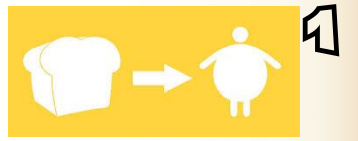
ירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגל קשה

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
'שאינ בה דגים' (רש"י מה, יח)

הפטרות ויחי "ויקרבו ימי דוד" (מלכים א' ב' א'-יב')

טמונות בהפטרה

העלון מוקדש לע"נ ר' יהושע בן שלמה
ת.ג.צ.ב.ה

להקדשת העלון לכל מטרה,
חייגו: 052-766-5775